پرسیمرغ

حاشیه‌نگاری «شرق» از کنسرت «شهرام ناظری»

شوالیه و فردوسی در شبی زمستانی

مرتضی محسن‌پور

● خیابان سئول و مسیر ورودی سالن همایش‌های نمایشگاه بین‌المللی تهران ترافیک سنگینی دارد. گرچه بخشی از آن مربوط به ایام پایان سال و نزدیکی بهار است اما دلیل اصلی دیگری دارد: برپایی کنسرت شهرام ناظری پس از یک سال و نیم در تهران. بالاخره به پارکینگ می‌رسیم و وارد سالن میلاد می‌شویم. بماند که در مقابل در ورودی سالن هم آن‌قدر جمعیت زیادی حضور دارد که مجبوریم دقایقی طولانی برای داخل شدن در صف بایستیم. بالاخره وارد سالن می‌شویم. اولین چیزی که به چشم می‌آید دکور صحنه است با پیش زمینه‌ای سیاه که دو پر سیمرغ به رنگ سرخ بر بالای سر پیکره فردوسی با این نوشته به چشم می‌خورد «چو ایران نباشد تن من مباد». نور سرخ صحنه هم مزید بر علت شده تا ترکیبی از رنگ‌های سرخ و سیاه و سپید، بر روی صحنه ببینیم. چراغ‌ها خاموش می‌شود و کمی بعد شهرام ناظری همراه با گروه روی سن می‌آید و با تشویق بی‌امان حاضران روبه‌رو می‌شود. ابتدا به حاضران خیر مقدم می‌گوید و شرحی کوتاه بر روایت اجرای پنجشنبه‌شبش دارد: «اجرای امشب بخشی از شاهنامه فردوسی درباره داستان ضحاک است» و ادامه می‌دهد: «البته اجرای شاهنامه‌خوانی نیاز به گروه‌های بزرگ‌تر دارد، ولی بضاعت ما در همین حد است» بعد هم مقدمه‌ای بر داستان نبرد میان فریدون و ضحاک را بیان می‌کند و آن را به «نبردی میان ظلمت و نور» تشبیه می‌کند. «اجرای شاهنامه در یک‌صد سال اخیر در موسیقی سنتی ما نبوده است و هیچ‌یک از خوانندگان مطرح اشعار شاهنامه را اجرا نکرده‌اند» اینها بخشی دیگر از صحبت‌های ناظری پیش از اجراست. بعد هم می‌گوید: «البته اجرای شاهنامه را پیش از این در آمریکا، فرانسه و ژاپن داشته‌ام و بعد از آن مسوولان دیدند اجرای اشعار فردوسی خطرناک نیست! و بعد از آن در ایران هم این اثر اجرا شد» این بخش از صحبت‌های ناظری با تشویق حاضران همراه می‌شود. «فلسفه و حس انسانی فردوسی مبارزه با ظلم و بی‌عدالتی‌هاست، حالا هر کسی که می‌خواهد باشد؛ کوچک و بزرگ» این بار سخنان ناظری با تشویق بیشتر و البته طولانی‌تر همراه می‌شود. در پایان هم اشاره به اجرای شاهنامه‌خوانی در قالب موسیقی مقامی دارد و می‌گوید: «موسیقی سنتی شاید چندان با فضای شاهنامه همراه نباشد، ما هم موسیقی مقامی را برای اجرای اشعار فردوسی انتخاب کردیم» و حالا گروه اجرا را آغاز می‌کند. صدای ملایم تنبور همراه با کمانچه و عود، فضایی وهم آلود و معلق را تصویر می‌کند. بخش اول با تلفیقی از آوازهای باستانی هوره، مور و سیاه چمانه که بر اساس آوازهای مردمان اورامی و جزیی از آوازهای اصیل کردی هستند، آغاز می‌شود و بعد هم روایت پادشاهی ضحاک با مطلع «چو ضحاک شد بر جهان شهریار... بر او سالیان انجمن شد هزار» خوانده می‌شود. اجرای هماهنگ تنبورنوازان، همراه با تمپوی مناسب و استفاده به موقع و مناسب از سازهای کوبه‌ای و در نهایت دف‌نوازی فوق‌العاده از نکاتی است که در بخش نخست اجرا جلب نظر می‌کند. البته همراهی صدای ناظری با گروه، گاهی چنان است که گویی سازی دیگر به جمع نوازندگان اضافه شده است. «شده بر بدی دست دیوان دراز... به نیکی نرفتی سخن جز به راز»، شوالیه آواز ایران در ادامه، داستان ضحاک را بیان می‌کند: «چنان بد که هر شب دو مرد جوان... چه کهتر چه از تخمه پهلوان». همخوانی اعضای گروه سبب شد همه سالن غرق در اجرا شود. «هنر خوار شد جادویی ارجمند... نهان راستی آشکارا گزند». داستان پادشاهی ضحاک روایت می‌شود تا آنکه به تولد فریدون می‌رسیم. «خجسته فریدون ز مادر بزاد... جهان را یکی دیگر آمد نهاد». همزمان با تولد فریدون ریتم اجرا شورانگیزتر و حماسی‌تر می‌شود. در آخر با این شعر بخش نخست به پایان می‌رسد «جهان جوی با فر جمشید بود/ به‌کردار تابنده خورشید بود» ناظری داستان به دنیا آمدن فریدون را روایت می‌کند و البته تاکید می‌کند «برنامه امشب حالتی روایی دارد که تصمیم گرفتم خودم به شکلی ساده آن را روایت کنم.» بخش دوم نیز با این مطلع شروع می‌شود: «زمین کرده ضحاک پر گفت‌وگوی... بگرد جهان در همین جست‌وجوی»، این بخش با موسیقی شورانگیز مقامی آغاز می‌شود. تنبورنوازی یک‌دست و تحریرهای منحصربه‌فرد ناظری هم از نکات قابل توجه این بخش است. در ادامه به دادخواهی کاوه می‌رسیم. پس از آن تمبک‌نوازی و آوازخوانی به سبک پهلوانی و باستانی با این شعر، «چو آن پوست بر نیزه بر دید کی... به‌نیکی یکی اختر افکند پی» و اضافه شدن اعضای گروه به صدای پرشور ناظری. پس از استراحتی کوتاه قسمت بعدی کنسرت که به «مولوی‌خوانی» اختصاص دارد آغاز می‌شود. ناظری که با اشعار مولوی بخش مهمی از آثارش را خوانده است در ابتدا اجرا را با این غزل از مولانا آغاز می‌کند« روحیست بی‌نشان و ما غرقه در نشانش... روحیست بی‌مکان و سر تا قدم مکانش». اجرای این بخش در آواز اصفهان بسیار مورد توجه حاضران قرار می‌گیرد. وقتی ناظری می‌خواست قسمت پایانی کنسرت را اجرا کند با درخواست‌های متنوع حاضرین روبه‌رو شد. از درخواست برای اجرای یاوران و قفل زندان و اندک‌اندک و آتش در نیستان تا درخواست برای اجرای قطعه کردی. شهرام ناظری هم در پاسخ به جمعیت حاضر در سالن گفت: «شما هم بعد از دو سال ما را گیر آوردید و می‌خواهید همه قطعات را بخوانم. اما وقت کم است و باید سالن را تحویل بدهیم. همین قطعه‌ای را که اجرا می‌کنیم به عنوان اشانتیون از ما بپذیرید!» و بعد هم شروع به اجرا می‌کند «یک شب آتش در نیستان می‌زدند...» همین یک مصراع کافی بود تا سالن میلاد سراسر شروع به تشویق ناظری کنند.

یادداشت شفاهی

کارها پیش نمی‌رود

«ایرج راد»
مدیرعامل خانه تئاتر

خانه تئاتر هر سال در ابتدای سال یک تفاهمنامه با اداره کل نمایشی و معاونت هنری امضا می‌کند تا بر طبق آن تفاهمنامه کمک حمایتی که در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برای نهادهای صنفی در نظر گرفته شد را دریافت کنیم. امسال هم این تفاهمنامه امضا شد و قرار شد تا معاونت هنری مبلغ ۲۰۰میلیون‌تومان را به خانه تئاتر کمک کند. امسال تنها ۹۰میلیون‌تومان در اختیار خانه تئاتر قرار گرفته است. این در حالی است که همه این ۲۰۰میلیون‌تومان مربوط به هزینه‌های خانه تئاتر نیست و یک چهارم آن مربوط به برگزاری مسابقه ادبیات نمایشی است که خانه تئاتر مکلف به برگزاری آن است. اما این مسابقه باید در نیمه سال برگزار شود، در حالی که یک چهارم از بودجه بیشتر در اختیار ما قرار نگرفته است و بقیه هزینه‌ها را خودمان تقبل کردیم.

براساس قراردادی که با معاونت هنری داریم بابت برگزاری این مسابقه نیز بدهکار هستیم. موضوع این است که وقتی تعهد شده است که مسابقه ادبیات نمایشی را برگزار کنیم باید هزینه آن را جداگانه در اختیار خانه تئاتر قرار دهند چون ما به لحاظ قانونی نمی‌توانیم یک چهارم مسابقه را برگزار کنیم و بقیه را بعد از دریافت پول برگزار کنیم. خانه تئاتر همچنین در اردیبهشت‌ماه یک هفته جشن برگزار می‌کند، نمی‌توانیم یک روز از این برنامه را امسال برگزار کنیم و باقی را سال‌های بعد برگزار کنیم، چون بودجه کامل در اختیار خانه تئاتر قرار نمی‌گیرد. این عدم تخصیص به‌موقع بودجه مشکلات زیادی را برای ما به وجود می‌آورد و باعث شده است که خانه تئاتر به تعهدات خودش نرسد.

بودجه‌ای که قبلا در اختیار خانه تئاتر قرار می‌گرفت ۱۵۰میلیون‌تومان بود. اما از حدود چهار سال پیش قرار شد تا این بودجه به ۲۰۰میلیون‌تومان افزایش یابد اما در مقابل خانه تئاتر موظف است یک چهارم آن یعنی ۵۰میلیون‌تومان را برای برگزاری مسابقه ادبیات نمایشی هزینه کند.

عکس: نهیر

گرمی نفس «ناظری» در سرمای تهران

قیام «کاوه آهنگر» با نوای «شوالیه»

مهدی افشارنیک: صدای «ناظری» باز در تهران پیچید. شهرام آواز ایران از چهارشنبه به‌مدت چهار شب در سالن میلاد نمایشگاه بین‌المللی تهران، قیام کاوه علیه ضحاک را با موسیقی مقامی و تنبور و کمانچه روایت می‌کند. شهرام آواز در این دور کنسرت خود به روایتگری و خنیاگری یکی از مهم‌ترین فصول تاریخ حماسی ایران پرداخت، اگرچه خود نیز بارها به این نکته اشاره کرده که اجرای قطعات شاهنامه زیباتر است که همراه ارکستر باشد تا عظمت حماسی آن را بیشتر بنمایاند، ولی به هر حال ناظری تصمیم گرفت تا به قول خودش به اندازه وسع و توان به اجرای این روایت بپردازد.

طرح ناظری برای خواندن اشعار فردوسی و تلفیق‌آن با موسیقی و آواز ایرانی از جمله ایده‌های درازمدت او در این سال‌ها بوده که بعد از چندسال تجربه و تحقیق در شاهنامه‌خوانی‌های مناطق مختلف ایران و تجربه‌های شخصی، دو سال قبل روند اجرایی آن آغاز شده و تاکنون در خارج از کشور نیز اجراهای متعددی از شاهنامه داشته و در خبرها بود که شاهنامه‌خوانی وی به‌زودی منتشر می‌شود اما بنا به رسم این چندساله وی باز در اسفند ماه کنسرت گذاشت و قیام کاوه را قبل از انتشار سی‌دی، در سالن میلاد برای مخاطبانش رو کرد.

به گفته ناظری همکاران وی در این پروژه و نیز پروژه‌های مشابه، هنرمندان موسیقی مقامی هستند چرا که بیشترین همخوانی و همنشینی شاهنامه از دیرباز با موسیقی مقامی بوده است و همراه با هم بیشترین تاثیرگذاری را خواهند داشت. از نظر او شاهنامه با موسیقی سنتی و دستگاه‌ها تناسبی ندارد.

چهارشنبه شب، ناظری از لحن حماسی غالب در دوازده مقام موسیقی سنتی ایرانی و گزینش هوشمندانه ابیات شاهنامه هر فصل را در مقامی درخور روایت کرد.

آغاز برنامه با تلفیق آوایی «هوره» و «مور» بود آوایی که غرب‌نشینان ایران اعم از کرد و لر و لک آنجا که می‌خواهند یاد حماسه‌ای کنند یا به یاد دلیرانی که چون دشمن نزدیک می‌شد در کوه با آوای مور به هم‌میهنان خبر می‌دادند.

و بعد فرنود و فرید الهامی، مهراب اسرافیلی و آرمان دکه‌ای سه همنواز تنبور، مقام کهن «جلوشاهی» را اجرا کردند، مقامی با نشاط که کارکرد اصلی آن پیشواز از حقیقت و مردان حقیقت است، انتخاب این مقام به نظر می‌آمد از آن رو بود تا مستمعین از فضای هوره و مور به‌درآیند و آماده شنیدن سرآغاز «به نام خداوند جان و خرد» شوند. بعد از اجرای سرآغاز زخمه‌های تلخ صابر نظرگاهی و سعید نایب محمدی بر تار و دیوان و عود داستان پادشاهی ضحاک را روایت می‌کنند: چو ضحاک شد بر جهان شهریار/ بر او سالیان انجمن شد هزار؛ نهان گشت کردار فرزانگان/ پراکنده شد کام دیوانگان/ هنر خوار شد جادویی ارجمند/ نهان راستی، آشکارا گزند. فرهاد صفری بر سازهای ابداعی طبل گونه‌اش می‌کوبد و ناظری با فغان به همراه ناله کمانچه یونس پاکنژاد روایت می‌کرد: دو مار سیه از دو کتفش برست/ غمی گشت و از هر سویی چاره جست؛ چنان بد که هر شب دو مرد جوان/ چه کهتر چه از تخمه پهلوان؛ بکشتی و مغزش بپرداختی/ مر آن اژدها را خورش ساختی. فرهاد صفری و شهریاری نظری بر زروان و دف رنگ طرب می‌زنند و ناظری تولد فریدون را روایت می‌کند. خجسته فریدون ز مادر بزاد/ جهان را یکی دیگر آمد نهاد؛ ببالید بر سان سرو سهی/ بتابید از او فر شاهنشهی؛ جهانجوی با فر جمشید بود / به کردار تابنده خورشید بود؛ اما ضحاک سراسر جهان را به دنبال فریدون است تا ردی از فریدون بیابد و فریدون دو «هشت سال» پنهان شده بود تا برای آزادی ایرانیان از ظلم ضحاک بازآید. در مقام مجنونی خنیاگران آوایی تلفیقی می‌نوازند و ناظری نقل می‌کند که؛ چو بگذشت از آن بر فریدون دو هشت/ ز البرز کوه اندر آمد بدشت؛ نوازندگان خاموش می‌شوند و «نقال» رازی که مادر فریدون به او گفت را نقل می‌کند: فرانک بدو گفت کای نامجوی / بگویم ترا هر چه گفتی بگوی؛ دیباچه‌ای آرام و سکوت سازها، ناظری نالان فصل قتل پدر فریدون را بازگو می‌کند: ز تخم کیان بود و بیدار بود/ خردمند و گرد و بی‌آزار بود؛ سازها هنوز خاموشند که ناظری باز گلوی فریدون آواز می‌کند:

فریدون بر آشفت و بگشاد گوش/ ز گفتار مادر بیامد به‌جوش/ بپویم به‌فرمان یزدان پاک/ بر آرم ز ایوان ضحاک خاک. نوازندگان تنبور ریتمی تند می‌گیرند و دف و کارنگ پرطنین به همراهی کمانچه در مقام «سوار سوار» خبر از آغاز حماسه می‌دهند. کاوه بر میاد.

از آن چرم کاهنگران پشت پای/ بپوشند هنگام زخم درای؛ همان کاوه آن بر سر نیزه کرد / همانگه ز بازار برخاست گرد /خروشان همی رفت نیزه به دست / که‌ای نامداران یزدان‌پرست/ کسی کو هوای فریدون کند / سر از بند ضحاک بیرون کند، (دوبار) ناظری ابیات شاهنامه را پشت به پشت و بی‌وقفه می‌خواند و تکرار می‌کند. با حرکات خاص دستش به صحنه و تالار ضرب و رنگ می‌دهد. وقت حماسه و مرشد صحنه را به خود می‌گیرد. صدای ضرب زورخانه تکنواز سالن می‌شود. (هوس این می‌کنی که کاش مانند اپرا نمایشی هم در کار بود و کاوه چرم رزم به تن می‌کرد) صدای مرشد می‌پیچد که از برافراشتن درفش کاویانی می‌گوید: فروهشت از او زرد و سرخ و بنفش/ همی خواندش کاویانی درفش

تنبورزنان و دهل نواز مقام ارزشمند «سحری» را می‌نوازند که فصل بیداری مردمان و قیام بر علیه ظلم ضحاک است و ناظری این همصدایی مردمان را با همراهی گروه نوازندگان می‌خواند: همه پیر و برناش فرمان بریم/ یکایک ز گفتار او نگذریم؛ نخواهیم بر گاه ضحاک را / مر آن اژدهادوش ناپاک را. در پایان در مقام «جنگه راه» زوال ضحاک را برای حاضرین هدیه‌وار می‌خواند. سالن به شوق می‌آید و تشویق حضار. و بخش اول کنسرت تمام می‌شود. در بخش دوم کنسرت، ناظری تنها به روی صحنه می‌آید با یک سه تار در دست. پشت میکروفن ایستاد وبا نواختن به خواندن رفت. «می‌تراود مهتاب» نیما یوشیج در دستگاه «نوا». فضا از موسیقی حماسی و مقامی به سنتی می‌رفت و این ناظری بود که در هر دو، صحنه‌دار و اریکه‌گردان بود. زخمه بر سه تار و «می‌تراود مهتاب/ می‌درخشد شب‌تاب/ نیست یکدم شکند خواب به چشم کس و، لیک /غم این خفته چند /خواب در چشم ترم می‌شکند. تک نوازی و نیما با نواخوانی که پایان می‌گیرد گروه به صحنه باز می‌گردند و دو اجرای شناخته شده از ناظری ارایه می‌شود. «خربزه در دهان مکن؛ و بعد از این اجرا «آتش در نیستان» و تشویق مدام حضار «شعله تا سرگرم کار خویش شد.» ترکیب موسیقی سنتی و مقامی حس خوبی برای دو هزار نفر حاضر در سالن می‌سازد که در سرمای هوای تهران پله‌های آهنی ساختمان میلاد را به پایین سرازیر می‌شوند و در دل شب هر که مانند«نی» در تهران و نیستان رها و روانه می‌شود. تا کنسرت و تلفیقی دیگر از شوالیه آواز.

حضور «نیکی کریمی» در «لاله» قطعی است

بازیگر اصلی پروژه میلیاردی هنوز نامعلوم

شرق: در حالی که هنوز مشخص نیست چه کسی قرار است نقش لاله را در پروژه میلیاردی «لاله» بازی کند؛ حضور «نیکی کریمی» به عنوان یکی از بازیگران این فیلم قطعی شده است. این پروژه میلیاردی که در حال حاضر در مرحله پیش تولید قرار دارد، تا چند روز آینده در تهران کلید می‌خورد. فیلم «لاله» به کارگردانی «اسدالله نیک‌نژاد» در مرحله انتخاب لوکیشین است و روز پنجشنبه عوامل این فیلم در ورزشگاه آزادی و پیست اتومبیلرانی آن‌که محل تمرین‌های لاله صدیق نخستین زن برنده اتومبیلرانی ایران بوده است حاضر بودند. خبرگزاری‌ها خبر دادند محمد عباسی وزیر ورزش و جوانان نیز با حضور در پیست اتومبیلرانی ورزشگاه آزادی ضمن بازدید از روند بازسازی این مرکز ورزشی با دست‌اندرکاران پروژه سینمایی «لاله» نیز دیدار و اعلام آمادگی کرد که برای ساخت این فیلم همکاری خواهند کرد. در این دیدار شفیع آقامحمدیان (مدیرعامل مرکز گسترش سینمای مستند و تجربی)، پروانه پرتو (تهیه‌کننده)، اسدالله نیک‌نژاد (کارگردان)، ایرج رامین‌فر (طراح صحنه)، محمدرضا منصوری (مدیر تولید) و برخی دیگر از عوامل تولید فیلم سینمایی «لاله» حضور داشتند و دکتر سجادی (معاون وزیر)، مهرعلی (ریاست فدراسیون موتورسواری و اتومبیلرانی)، رضایی (قائم‌مقام) و... نیز وزیر ورزش و جوانان را همراهی می‌کردند. وزارت ورزش و جوانان بعد از وزارت ارشاد که با همه مخالفت‌های به وجود آمده با جدیت از ساخت این پروژه میلیاردی حمایت کرده، دومین وزارتخانه‌ای است که از این فیلم حمایت می‌کند. پروژه سینمایی لاله که یکی از گرانقیمت‌ترین پروژه‌های سینمایی ایران است و رییس سازمان سینمایی و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی از آن حمایت کرده‌اند، از نخستین زمزمه‌های ساختش با واکنش برخی از نمایندگان مجلس روبه‌رو شد. این مخالفت‌ها بیشتر به حضور اسدالله نیک‌نژاد و سابقه حضور او در هالیوود بود. وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی چندین بار در کمیسیون فرهنگی مجلس حاضر شد و به انتقادهای وارد شده پاسخ داد و در نهایت مجلس را برای ساخت این فیلم متقاعد کرد. هزینه این پروژه نیز یکی از موضوعاتی بود که باعث اعتراضاتی شد. در ابتدا اعلام شد که هزینه ساخت این فیلم پنج‌میلیاردتومان است؛ اما بعد از مدتی روزنامه تلگراف لندن، رقم پروژه را هشت‌میلیارد اعلام کرد، خبری که مقامات سینمایی ایران آن را تکذیب نکردند. پروژه لاله داستان زندگی «لاله صدیق» است که از او به عنوان قهرمان اتومبیلرانی در ایران یاد می‌شود. وی در رشته اتومبیلرانی در میان زنان دارای مقام اول در خاورمیانه و نفر سوم در دنیاست. با این حال این بانوی قهرمان اتومبیلرانی کشور قبلا اعلام کرده بود از جزییات ساخت فیلمی درباره خود اطلاعی ندارد و نقشی نیز در این فیلم نخواهد داشت. درباره بازیگری که قرار است نقش لاله صدیق را بازی کند گزینه‌های زیادی مطرح شده است و برخی گزینه‌ها از حضور آنجلینا جولی و جسیکا آلبا در این فیلم خبر می‌دادند. اما به نظر می‌رسد بهاره کیان‌افشار برای بازی در نقش لاله انتخاب شده است. خبری که هیچ‌گاه تایید نشده است. اما به جز این نقش تاکنون حضور همایون ارشادی و سام قریبیان در این پروژه قطعی شده است. نیکی کریمی نیز قرار است یکی دیگر از نقش‌های این فیلم را بازی کند. کریمی یکی از هنرمندانی است که در کنار فعالیت‌های هنری نگاهی به ورزش دارد و علاوه بر کارگردانی یک مجله ورزشی، فیلم سوت پایان که در مورد فوتبال است را ساخته است.

عکس روز

کاترین بیگلو کارگردان «۳۰ دقیقه نیمه‌شب» به دلیل استفاده بدون اجازه از فایل‌های صوتی کشته‌شدگان حادثه ۱۱ سپتامبر در این فیلم با اعتراض خانواده قربانیان مواجه شد. «۳۰ دقیقه نیمه‌شب» که درباره عملیات دستگیری اسامه بن لادن است، در بخشی از فیلم به ماجرای انفجار برج‌های دوقلوی نیویورک می‌پردازد. یکی از این فایل‌ها مربوط به بردلی فچت است. والدین او اعلام کرده‌اند از اینکه آخرین حرف‌های پسرشان بدون اجازه برای ساختن فیلمی تجاری مورد استفاده قرار گرفته، ناخشنودند. به گفته آنها کاترین بیگلو بدون کسب اجازه از آنها این کار را انجام داده و اگر او برای اجازه اقدام می‌کرد، آنها با این کار موافقت نمی‌کردند. البته کمپانی سونی اعلام کرده این فایل‌ها با اجازه خانواده قربانیان در فیلم استفاده شده؛ هرچند خانواده‌ها می‌گویند از این موضوع خبر نداشتند.

گزارش روز

«سیامک صفری» در نمایشی از «محمود درویش»

شرق: «محمود درویش» بی‌تردید یکی از مشهورترین شاعران مبارز فلسطینی است. تا پیش از مرگ در اعتراض به اشغال سرزمین پدری‌اش مبارزه کرد و این اعتراض را در قالب شعر و نمایشنامه فریاد زد. این روزها خبر می‌رسد یک گروه ایتالیایی قرار است یکی از نمایش‌های درویش را روی صحنه ببرد؛ نمایشی که سیامک صفری بازیگر شناخته شده تئاتر ایران هم قرار است در آن بازی کند.

صفری که چندی پیش به دعوت گروه تئاتر «ITCtheatre» به ایتالیا سفر کرده به ایسنا گفته است: این سفر به دعوت این گروه انجام شد و ماحصل آن تولید یک نمایش مشترک میان ایران و ایتالیاست. قرار است در این همکاری مشترک یکی از نمایشنامه‌های محمود درویش شاعر و نویسنده فلسطینی را اجرا کنیم که طراحی و کارگردانی آن برعهده گروه ایتالیایی است و من تنها بازیگر آن هستم.

او درباره اجرای این نمایش در ایران توضیح داد: «پیرو این همکاری با دبیرخانه جشنواره تئاتر فجر گفت‌وگو کردم تا در صورت امکان، این نمایش را در جشنواره تئاتر فجر و همین‌طور در قالب اجرای عمومی به صحنه بیاوریم و دبیرخانه جشنواره فجر از این پیشنهاد استقبال کرد و حالا باید ببینیم در مراحل بعدی چه اتفاقی می‌افتد.»

این بازیگر، درباره ویژگی‌های این نمایش گفت: «یک اثر تک بازیگر است و از آنجا که نوشته محمود درویش است، فضایی شاعرانه دارد. نمایشنامه نوستالژی تلخ این پرسوناژ از فضای جنگ و بمباران است که در فضایی شاعرانه اتفاق می‌افتد. قرار است نمایش اول در ایران اجرا شود، گروه ایتالیایی اشتیاق فراوانی برای اجرا در ایران دارد و سال ۹۳ هم در ایتالیا اجرا خواهیم داشت.» او چندی پیش به دعوت گروه تئاتر «ITC theatre» برای آشنایی با نوع فعالیت‌های این گروه به ایتالیا سفر کرده بود.

چهره روز

«اسپیلبرگ» رییس داوران «کن» شد

● **شرق:** با اعلام رسمی ژیل ژاکوب رییس جشنواره فیلم کن استیون اسپیلبرگ، سرانجام ریاست هیات داوران این جشنواره را برای سال ۲۰۱۳ به عهده گرفت. به گزارش آسوشیتدپرس ژیل ژاکوب رییس جشنواره فیلم کن در بیانیه‌ای که روی وب‌سایت جشنواره منتشر شد، توضیح داد: «سال‌هاست تلاش می‌کند کارگردان آمریکایی برنده اسکار ریاست داوران یک دوره جشنواره را به عهده بگیرد، اما او همیشه در حال کار بوده، اما سال آینده بالاخره در دسترس است.» به گفته ژاکوب: «پس از اولین نمایش جهانی «یی‌تی» در جشنواره کن ۱۹۸۲ ارتباطی فراموش‌نشدنی بین من و اسپیلبرگ شکل گرفت. از آن زمان اغلب از او می‌خواستم رییس داوران جشنواره شود، اما او همیشه در حال فیلمبرداری بود. برای همین وقتی امسال به من گفتند یی‌تی با خانه تماس گرفته، متوجه شدم و بلافاصله گفتم، بالاخره!» اسپیلبرگ که در سال‌جاری با وجود نامزدی ۱۴اسکار با فیلم «لینکلن» نامزد اسکار نتوانست جوایز زیادی را از آکادمی علوم سینمایی آمریکا ببرد، به عنوان هیات داوران مهم‌ترین جشنواره سینمایی حاضر می‌شود. سال گذشته نانی مورتی فیلمساز ایتالیایی ریاست این هیات داوران را برعهده داشت. او و همکارانش در بخش مسابقه بین‌الملل برنده جایزه نخل طلایی و دیگر جوایز این بخش را انتخاب می‌کنند. استیون اسپیلبرگ هم در بیانیه‌ای رسمی با تایید این اتفاق نوشت: «کن که معتبرترین جشنواره در نوع خودش است، همیشه جایگاه سینما را به عنوان یک رسانه میان‌فرهنگی تثبیت کرده است.» تی‌یری فرمو مدیرعامل جشنواره کن در گفت‌وگو با رسانه‌ها گفت: «استیون اسپیلبرگ دو سال پیش این مسوولیت را پذیرفت. او سال آینده برای انجام این کار در دسترس است. وقتی چند هفته پیش درمورد پذیرفتن ریاست هیات داوران بخش مسابقه بین‌الملل با او صحبت کردیم، مشخص شد از انجام این کار هیجان‌زده است. افتخار می‌کنیم او را در میان خود خواهیم داشت.» حضور اسپیلبرگ احتمالا رنگ‌وبوی آمریکایی بیشتری به جشنواره کن می‌دهد.

تماشاخانه

بودجه «خانه تئاتر» باز هم کم شد

● **شرق:** در حالی که کمتر از یک ماه به پایان سال مانده است، تنها یک‌چهارم از بودجه مصوب خانه تئاتر در اختیار این نهاد صنفی قرار گرفته است و معاون هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی که می‌گوید: «همه بخش‌ها همین‌طور هستند و هر میزان که تخصیص دولت صورت گرفته بودجه پرداخت شده است؛ تصریح کرده است که امسال با توجه به مشکلات اقتصادی دولت در سال ۹۱ نمی‌تواند همه این بودجه را در اختیار خانه تئاتر قرار دهد. این مشکلی است که این نهاد صنفی در سال‌های اخیر هم با آن مواجه بوده است و بودجه آن در ماه‌های پایانی سال نیز به طور کامل در اختیار خانه تئاتر قرار نمی‌گیرد. خانه تئاتر به عنوان نهاد صنفی در ابتدای هر سال تفاهمنامه‌ای با معاونت هنری امضا می‌کند و طی آن بودجه یا همان کمک وزارتخانه را دریافت می‌کند. اما در سال‌های گذشته مانند امسال این بودجه در زمان مقرر پرداخت نمی‌شد و خانه تئاتر را با مشکلات زیادی روبه‌رو می‌کرد. «شاه‌آبادی» در گفت‌وگو با ایسنا، با بیان اینکه این بودجه یا بودجه‌هایی که به بعضی موسسات می‌دهیم بودجه حمایتی هستند یعنی بودجه نیستند بلکه یک نوع کمک حمایتی است؛ افزود: «درباره خانه تئاتر هم به همین شکل است یعنی چیزی به اسم بودجه خانه تئاتر نداریم و اساسا چنین واژه‌ای را به رسمیت نمی‌شناسیم. این کمکی است که وزارت ارشاد به موسسات مختلفی که کارهای فرهنگی می‌کنند، می‌دهد و خانه تئاتر هم یکی از این مجموعه‌هاست. در تخصیصی که امسال صورت گرفته سهم حوزه تئاتر تقریبا حدود ۲/۲۷درصد است و تا الان حتی همین مقدار اختصاص نیافته است.»

سرخط

- **ایسنا: فیلم‌سینمایی «پله آخر» ساخته علی مصفا در ادامه موفقیت‌های بین‌المللی خود در چهل‌ویکمین جشنواره فیلم «بلگراد» در کشور صربستان که از چهار تا ۱۳اسفندماه برگزار می‌شود به نمایش در آمد.**
- **هالیوود ریپورتر: کمپانی «بل میدیا»ی کانادا خبر داد که فصل دوم سریال علمی- تخیلی «دوران کهن: جهان‌نو» تولید نمی‌شود.**
- **کمال تبریزی کارگردان سینما در حال ساخت تیزر و آنونس فیلم‌سینمایی «حوض نقاشی» ساخته مازیار میری است. این فیلم قرار است در اکران نوروزی به نمایش درآید.**
- **۱۵ نوامبر (۲۴ آبان) تاریخی است که «گرگ وال‌استریت» جدیدترین ساخته اسکورسیزی با هنرمندی «لئوناردو دی کاپریو» روی پرده سینماهامی‌رود.**